

Fotók: Justh Zsigmond Városi Könyvtár

Justh Zsigmond Városi Könyvtár

Az első 75 év

Olasókör, városi könyvtár, járási könyvtár, majd ismét városi könyvtár. Mint látni fogjuk, az orosházi Justh Zsigmond Városi Könyvtár megalapításának pontos dátuma tulajdonképpen értelmezés kérdése. De értelmezzük bárhogyan is, azt senki sem vitatja, hogy a könyvtárunk idén ünnepli 75. születésnapját. És feltett szándékunk, hogy valóban meg is ünnepeljük.

Az orosházi Polgári Olvasókör 1867-ben alakult meg 149 taggal, ami esetünkben azért fontos esemény, mert a kör könyvtára részben alapul szolgált a későbbi intézmények működéséhez is. A könyvtár állományát ekkor még jellemzően az évente megrendezett farsangi bálók bevételeiből gyarapították, de sok felajánlást is feljegyeztek a korabeli beszámolók. Orosháza lakossága folyamatosan nőtt, 1946-ban városi rangot is kapott, így már csak idő kérdése volt, mikor lesz a városnak önálló városi könyvtára is. 1949 elején az Orosházi Hírek című lap hasábjain már több olyan cikk is megjelent, amely sürgette a városi könyvtár létrehozását. A Polgári Olvasókör könyvtárának átalakítási és felújítási munkálatait tavasszal meg is kezdték, majd június 12-én Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter nagyszabású kultúrhét keretében át is adta az új könyvtárat. Gyűjteményének alapját az akkorra már feloszlott olvasókör megmaradt állománya képezte. 1952-ben a körzeti könyvtárak megszüntetésével, illetve átszervezésével megyei és járási könyvtárakat hoztak létre, ezzel a könyvtári szervezetet a közigazgatási rendszerhez igazították. A folyamat részeként Orosházán 1952. október 26-án nyílt meg a Járási Könyvtár. Az újabb változásra 1969-ig kellett várni, amikor a könyvtár neve Városi-Járási Könyvtár lett, majd 1984-ben ismét városi könyvtár lett az intéz-

mény hivatalos elnevezése. 1999 újabb fontos évszám volt a könyvtár történetében, hiszen alapításának 50. évfordulója alkalmából október 7-én, az őszi nyitott könyvtári héten ünnepélyes keretek között felvette a Pusztaszentetornyan született író és irodalomszervező Justh Zsigmond nevét.

Az elnevezésektől függetlenül, de hasonló gyakorisággal változott a könyvtár elhelyezése is a városon belül, az elmúlt 75 évben ötször kellett költöztetni az egyre gyarapodó állományunkat. Jelenlegi helyünkre, a Petőfi Művelődési Központ egy évvel korábban felújított és kibővített épületébe 2007-ben költöztünk be. 2022-ben, az energiaválság időszakában alapterületünk jelentősen – 750 négyzetméterről 600-ra – csökkent. Gyógyírt csupán az jelentett, hogy ugyanebben az időszakban az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kulturáért Felelős Államtitkársága 15 millió forint támogatást ítelt meg infrastrukturális fejlesztési céljainak megvalósítására, így 2023 nyarán egy teljesen felújított, immár könyvtári rendezvényterként is funkcionáló gyermekkönyvtárat avathattunk fel.

2018-ban új arculatot alakítottunk ki a könyvtárnak – új arculati elemekkel, így egy új szlogennel is. Könyvtárunk jelmondata: „Justh Zsigmond Városi Könyvtár –

„Az elmúlt 75 évben ötször kellett költöztetni az egyre gyarapodó állományunkat”

Ahol az olvasó terem(t)”. A szlogen visszaköszön honlapunkon, levelezésünkben és minden hivatalos dokumentumunkon. A szöveg egyrészt utal az olvasóteremre, mint egy térre, mellyel könnyen azonosítható a könyvtár. Másrészt utal az olvasóvá nevelés, olvasásfejlesztés könyvtári szerepére, a helyre, ahol valakiből olvasó válik, a helyre, ahol teremnek az olvasók. Harmadrészt pedig – a zárójelbe tett „t” betű segítségével – utal a könyvtár foglalkoztatótér, alkotóműhely jellegű szerepére, arra a nyüzsgő, forgalmas, színes helyre, ahol olykor kézzelfogható tárgyakat, máskor irodalmi, zenei, művészi élményeket, értékeket teremtenek közösen a könyvtár olvasói.

A könyvtár állománya az elmúlt év végén valamivel több mint 66 ezer könyvtári egység volt, a gyűjtemény jellemzően könyvekből áll. A dokumentumok közel 100 százaléka feldolgozott, az adatok katalógusból, akár mobilapplikáción keresztül is elérhetőek. Ami a könyvkölcsönzést illeti, a 2023-as statisztikai adatokat ismerve egyértelmű emelkedést tapasztalhatunk a kölcsönzött dokumentumok, valamint a kölcsönző vagy a kölcsönzési határidejét meghosszabbító olvasók számának napi átlagában, azaz bátran kijelenthető, hogy többen és többet kölcsönöznek, mint korábban. A rendezvények (és ezzel együtt a rendezvényeken részt vevők) száma ugyanakkor csökkent 2019-hez képest, ami részben a kisebb területtel, részben a pénzügyi lehetőségeink kedvezőtlen változásával, részben pedig a könyvtárhasználók szokásainak megváltozásával indokolható. 2021-ben a járványhelyzet hívta életre, de azóta is töretlen a legkisebbeket megcélzó olvasásnépszerűsítő programunk, a Mesekosár, melynek keretein belül a gyermekkönyvtár által összeállított mesekosarakat eljuttattuk az óvodákba, és ott hagytuk olvasásra két hónapig. A projektbe tizenhárom orosházi óvoda kapcsolódott be. A könyvtárban jelenleg három csoport működik aktívan (MűKedvelő biblioterápiás csoport, LéleK Vitamin Klub az idősebb korosztálynak, Justh Zsigmond-olvasókör), valamint kísérleti jelleggel elindult az Olvasóklub a Székács József Evangélikus Általános Iskola diákjaival.

Emellett a nyári időszakban kétszer egy hétig játszótér, valamint olvasótábor is van, a közösségi szolgálatos diákok közreműködésével pedig „Kattints velünk!” program az idősebb korosztály számítógépes ismereteinek bővítésére (2024-től ezt váltja fel terveink szerint a Netrevalók program). A Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete havi rendszerességgel tart ügyeletet a tagok számára a könyvtárban, emellett rendszeresen találkozik is.

A Justh Zsigmond Városi Könyvtárban jelenleg 10 fő áll alkalmazásban. Nagy büszkeséggel mondhatjuk, hogy 2017-től 2024-ig hét munkatársunk kapta meg az Orosháza Közszolgálatáért-díjat és kettő az Az Év Könyvtárosa Békésben-díjat. 2020-ban és 2022-ben Családbarát szolgáltató hely címmel, 2020-ban Minősített Könyvtár címmel ismerték el a könyvtár munkáját, miközben 2020-ban átvehettük a Békés Megyei Vakokért emlékplakettet is.

2024 több szempontból is izgalmas évnek ígérkezett a számunkra: a megalapítás 75.

„2024 több szempontból is izgalmas évnek ígérkezett a számunkra: a megalapítás 75. és a névfelvétel 25. évfordulója mellett ebben az évben emlékezünk Justh Zsigmond halálának a 130. évfordulójára is”

és a névfelvétel 25. évfordulója mellett ebben az évben emlékezünk Justh Zsigmond halálának a 130. évfordulójára is. A 75. évforduló apropójából erre az évre kicsit módosítottuk megszokott logónkat, és az arculati elemeket megtartva „hetvenötösítettük” azt. A 75-ös logót egész évben használjuk közösségi oldalainkon, plakátjainkon, de feltűnik az erre az évre gyártott szilikon karkötőinken is, melyeket a nagyobb rendezvényeinken adunk ajándékba olvasóinknak. A Lira.hu támogatásával könyves bingo játékot indítottunk, Xbox-bajnokságokat hirdettünk meg, eladónak váló könyveink árát 75 Ft/db egységárban határoztuk meg. A programok tervezését már tavaly ősszel megkezdtük, és többé-kevésbé véglegesítettük a nagyobb rendezvényeink időpontjait is. Ennek eredményeként márciusban vendégünk volt az orosházi származású olimpiikon, személyi edző, influenszer Góg Anikó, akinek előadására 180 vendéget regisztráltunk (így végül nem is a könyvtár, hanem a könyvtárnak is helyet adó Petőfi Művelődési Központ koncerterme volt a helyszín), áprilisban pedig rekordlétszámú jelentkezővel rendeztük meg a Gyopárka tündér mesemondó versenyt (szülőkkal, hozzátartozókkal több mint 130 vendégünk volt, így két helyszínen, párhuzamosan folyt a verseny).

A programok tekintetében a kiemelt időszak számunkra a júniusi évfordulás hét lesz, amikor mások mellett vendégünk lesz Tóth Krisztina is, és – akár csak az alapítás 70. évfordulóján – egész napos felolvasó-maratont is szervezünk olvasóink, partnereink bevonásával, záróként koncerttel és közös tortázással. A megemlékezések sora ezzel nem ér véget, túl azon, hogy a megjelenésünk egész évben 75-ös lesz, miként a könyvtárunkban is ez az ősszel lesz érvényes egész évben, az ősszel is tervezünk *Ezt látta a kameránk* címmel vetítést a könyvtár által rögzített helytörténeti vonatkozású felvételekből, külön előadást Justh Zsigmondról és még számtalan más programot.

Buzai Csaba

